

30 Απριλίου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Δ/στές]

ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΟΥΡΙΚΚΟΣ,

Εφεσείων,

v.

ΒΑΣΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ,

Εφεσίβλητου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8012)

Αμέλεια — Τροχαίο ατύχημα — Φορτηγό οδηγούμενο προς τα πίσω από την αριστερή πλευρά του δρόμου με διαγώνια κατεύθυνση προς το κέντρο, κοντά σε στροφή του δρόμου — Αυτοκίνητο, αφού έστριψε τη στροφή με μεγάλη ταχύτητα, αντίκρουσε ξαφνικά το οδηγούμενο προς τα πίσω φορτηγό, πάτησε φρένα έχασε τον έλεγχο και χτύπησε πάνω σε δύο άλλα σταθμευμένα αυτοκίνητα — Κρίθηκε ότι και οι δύο οδηγοί ήταν αμελείς, ο μεν οδηγός του φορτηγού κατά 75%, ο δε οδηγός του αυτοκινήτου κατά 25%. 5

Απόδειξη — Προηγούμενη παραδοχή σε κατηγορία σε ποινική υπόθεση συσχετιζόμενη με τα ίδια γεγονότα που εγείρονται σε πολιτική υπόθεση — Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν μαρτυρία εναντίον του προσώπου που προέβη στην παραδοχή — Επιπτώσεις από την λανθασμένη άρνηση του πρωτόδικου Δικαστηρίου να την λάβει υπόψη του σαν μαρτυρία — Δεν οδηγεί αναγκαστικά σε επανεκδίκαση αν η εκδοχή του προσώπου ήταν η ίδια τόσο στην ποινική όσο και στην πολιτική υπόθεση. 10 15

Ποινικό Δίκαιο — Απάντηση κατηγορουμένου σε ποινική διαδικασία — Μπορεί να είναι είτε παραδοχή, είτε μη παραδοχή — Δεν υπάρχει παραδοχή με επιφύλαξη δικαιωμάτων ή υπό όρους — Είναι άγνωστη στο δίκαιο. 20

Στις 19.6.84, στην οδό Αγίας Φυλάξεως στην Λεμεσό, ενώ ο εφεσείων προσπαθούσε να σταθμεύσει το φορτηγό αυτοκίνητό του στο πεζοδρόμιο, το οδήγησε με οπίσθια κίνηση και διαγώνια φορά μέσα στο δρόμο, με αποτέλεσμα να φράξει την πορεία αυτοκινήτου που οδηγούσε κανονικά στην αριστερή του πλευρά ο εφεσίβλητος, ο οποίος χρησιμοποίησε τα φρένα του αλλά έχασε τον έλεγχο του αυτοκινή- 25

του και συγκρούστηκε με δύο άλλα αυτοκίνητα που ήταν σταθμευμένα αριστερά έξω από το δρόμο. Ο εφεσίβλητος είχε κατηγορηθεί για οδήγηση χωρίς την δέουσα φροντίδα και είχε καταδικασθεί, μετά από δική του παραδοχή, και του είχε επιβληθεί πρόστιμο. Κατά την αγόρευση του για μετρίασμό της ποινής ο συνήγορος του εφεσίβλητου είχε δηλώσει ότι η παραδοχή του εφεσίβλητου είχε γίνει “με επιφύλαξη δικαιωμάτων” να ισχυρισθεί ο εφεσίβλητος συντρέχουσα αμέλεια του οδηγού του εφεσείοντα. Ο φάκελος της ποινικής υπόθεσης κατατέθηκε στο πρωτόδικο Δικαστήριο. Η εκδοχή του εφεσίβλητου ως προς τα γεγονότα του ατυχήματος ήταν ακριβώς η ίδια τόσο στην ποινική υπόθεση όσο και ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, δηλαδή ότι μόλις έστριψε την στροφή οδηγώντας το αυτοκίνητό του με ταχύτητα 40 έως 45 μ.α.ω., αντίκρισε ξαφνικά το φορτηγό του εφεσείοντα να κινείται προς τα πίσω και διαγώνια, πάτησε τα φρένα του αλλά έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου του και σφηνώθηκε μεταξύ δύο αυτοκινήτων που ήταν σταθμευμένα αριστερά έξω από το δρόμο. Το όριο ταχύτητας στην περιοχή ήταν 30 μ.α.ω. Στην σκηνή του δυστυχήματος βρέθηκαν ίχνη τροχοπέδησης του εφεσίβλητου 141 πόδια και επίπλεον το αυτοκίνητο του εφεσίβλητου κάλυψε επιπρόσθετη απόσταση 61 πόδια έξω από το δρόμο μέχρι τα σταθμευμένα αυτοκίνητα μεταξύ των οποίων σφηνώθηκε.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού έκρινε ότι η παραδοχή του εφεσίβλητου στην ποινική υπόθεση δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη στην ενώπιόν του διαδικασία, και αφού απέρριψε την εκδοχή του εφεσείοντα σαν αναλήθη, βρήκε ότι αποκλειστική ευθύνη για το ατύχημα είχε ο εφεσείων και εξέδωσε απόφαση υπέρ του εφεσίβλητου για ποσό ΑΚ2.500, που ήταν σύμφωνα με την μαρτυρία ειδικού, η αξία του αυτοκινήτου του εφεσίβλητου, που είχε καταστραφεί ολοσχερώς στο δυστύχημα.

Κατ’ έφεση ο εφεσείων ισχυρίστηκε ότι λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν είχε λάβει υπόψη του την παραδοχή του εφεσίβλητου στην ποινική υπόθεση και ότι λανθασμένα δεν είχε βρει τον εφεσίβλητο ένοχο συντρέχουσας αμέλειας. Ο εφεσίβλητος ισχυρίστηκε ότι η παραδοχή ενοχής εκ μέρους του δεν έπρεπε να ληφθεί σαν μαρτυρία εναντίον του, διότι είχε γίνει με επιφύλαξη δικαιωμάτων.

Αποφασίστηκε ότι:

(α) Δεν είναι γνωστή στο δίκαιο παραδοχή με επιφυλάξεις ή υπό όρους. Ο κατηγορούμενος σε ποινική δίκη είτε παραδέχεται είτε δεν παραδέχεται ενοχή και αυτές είναι οι μόνες απαντήσεις που αναγνωρίζονται. Στην προκειμένη περίπτωση, ο εφεσίβλητος είχε παραδεχθεί ενοχή χωρίς όρους, η δε επιφύ-

λαξη που δηλώθηκε από τον συνήγορό του κατά την αγόρευση του για μετριασμό της ποινής, ουδόλως άλλαξε την άνευ όρων παραδοχή του εφεισίβλητου.

- (β) Παραδοχή ενοχής ήταν πάντα αποδεκτή ως μαρτυρία κατά του προσώπου που την έκαμε. Η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου να αγνοήσει την παραδοχή ενοχής από τον εφεισίβλητο ήταν λανθασμένη. Το λάθος όμως αυτό του πρωτόδικου Δικαστηρίου δεν οδήγούσε κατ' ανάγκη σε επανεπίδικαση της υπόθεσης, διότι, στην παρούσα περίπτωση, η εκδοχή του εφεισίβλητου ως προς τα γεγονότα του δυστυχήματος ήταν ακριβώς η ίδια τόσο στο ποινικό Δικαστήριο όσο και στο πρωτόδικο Δικαστήριο. 5 10
- (γ) Με βάση τα γεγονότα όπως τα βρήκε το πρωτόδικο Δικαστήριο, η απόφαση ότι το ατύχημα οφειλόταν στην αποκλειστική αμέλεια του εφεισίοντα ήταν λανθασμένη, διότι η ενέργεια του εφεισίβλητου να στρίψει την στροφή με ταχύτητα μεγαλύτερη από την επιτρεπόμενη με αποτέλεσμα να περιορίσει την δυνατότητα αντίδρασής του σε ενδεχόμενο κίνδυνο που θα αντίκριζε μετά τη στροφή συνιστούσε αμέλεια. Υπο τις περιστάσεις ο εφεισίοντος ήταν υπεύθυνος κατά 75%, και ο εφεισίβλητος κατά 25%, για το δυστύχημα. 15 20

Η έφεση επιτράπηκε εν μέρει. Το επιδικασθέν υπέρ του εφεισίβλητου ποσό αποζημιώσεων μειώθηκε στις ΛΚ 1.875. Ο εφεισίβλητος διατάχθηκε να πληρώσει το ένα δεύτερο των εξόδων του εφεισίοντα. 25

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Nicolaou v. Louca (1985) 1 C.L.R. 91.

Athienou Bus Co. Ltd v. Kyriacos Vassiliou (1970) 1 C.L.R. 365.

Αγησιλάου v. Χρίστου (1989) 1 Α.Α.Δ. (Ε) 713.

Hollington v. F. Hewthorn and Co Ltd [1943] 2 All E.R. 35.

Hunter v. Chief Constable of West Midlands and Another [1981] 3 All E.R. 727.

Arnold v. National Westminster Bank plc [1991] 3 All E.R. 41.

Somasundaram v. Melchior & Co [1989] 1 All E.R. 129.

Έφεση.

Έφεση από τον εναγόμενο κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Σ. Σταυρινίδης, Πρωσ. Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 31.10.89 (Αρ. Αγωγής 66/86) με την οποία καταλογίστηκε αποκλειστική ευθύνη για τροχαίο ατύχημα που επεσυνέβη στη Λεμεσό στις 19.6.1984, στον εφεσεύοντα-εναγόμενο.

Μ. Ιωάννου, για τον Εφεσεύοντα.

Κ. Χ'Ιωάννου, για τον Εφεσίβλητο.

10

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Γ. Κωνσταντινίδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ: Στις 19 Ιουνίου 1984 επεσυνέβη τροχαίο ατύχημα στην οδό Αγίας Φυλάξεως στη Λεμεσό και το πρωτόδικο Δικαστήριο καταλόγισε την αποκλειστική ευθύνη γι' αυτό στον εφεσεύοντα - εναγόμενο.

Σύμφωνα με τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου, ο εφεσεύων, στην προσπάθειά του να σταθμεύσει το φορτηγό αυτοκίνητο του με αριθμό εγγραφής ΚΤ 328 στο πεζοδρόμιο, έξω από κρεοπωλείο όπου θα εκφόρτωνε κρέατα, το οδήγησε με οπίσθια κίνηση και διαγώνια φορά μέσα στο δρόμο με αποτέλεσμα να φράξει την πορεία του αυτοκινήτου ΚΝ 608 που οδηγούσε κανονικά στην αριστερή του πλευρά ο εφεσίβλητος ενάγων. Ο εφεσίβλητος, σύμφωνα με την πρωτόδικη απόφαση, μπροστά στον απρόσμενο κίνδυνο που δημιουργήθηκε αντέδρασε λογικά. Εστριψε προς τα αριστερά και προσπάθησε να σταματήσει. Απέφυγε τη σύγκρουση με το αυτοκίνητο του εφεσεύοντα αλλά σφηνώθηκε μεταξύ δυο άλλων αυτοκινήτων που ήταν σταθμευμένα αριστερά, έξω από το δρόμο. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αποδέχθηκε τη μαρτυρία ειδικού που κάλεσε ο εφεσίβλητος, δέχθηκε ότι το αυτοκίνητο του κατεστράφη ολοσχερώς και, πάνω σ' αυτή τη βάση, επιδίκασε υπέρ του αποζημιώσεις £2.500.

Αντίθετα με ό,τι αποτελεί τη συνήθη σειρά, θα ασχοληθούμε πρώτα με τους λόγους έφεσής που αναφέρονται στο ύψος της ζημιάς. Αυτό, γιατί είναι έκδηλα αβάσιμοι και μπορούν να καλυφθούν με συντομία χωρίς να χρειαστεί να επεκταθούμε στις λε-

πτοιμέρειες του περιστατικού. Ο εφeseίων υποστηρίζει πως η πρωτόδικη απόφαση πρέπει να ανατραπεί γιατί δεν περιλήφθηκε στην έκθεση απαιτήσεως ισχυρισμός ως προς το ύψος των ειδικών ζημιών του εφeseίβλητου και γιατί, τελικά, ο μάρτυρας που περιέγραψε την έκταση των ζημιών του αυτοκινήτου του εφeseίβλητου, δεν ήταν ειδικός και, επομένως, δεν θα έπρεπε να του είχε επιτραπεί να εκφράσει γνώμη. 5

Στην έκθεση απαιτήσεως προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι εξ αιτίας της αμέλειας του εφeseίοντα, ο εφeseίβλητος, μεταξύ άλλων, υπέστη “ζημίας και απωλείας” και κάτω από την επικεφαλίδα “λεπτοιμέρεια ειδικών ζημιών”, γίνεται αναφορά σε ολοσχερή καταστροφή του αυτοκινήτου του και σε επακόλουθη ζημιά ύψους £2.500. 10

Ο μάρτυρας Ν. Μαρκουλλής, όπως κατέθεσε, σπούδασε Μηχανολογία στο Λονδίνο και ασκεί το επάγγελμα του εκτιμητή ζημιών αυτοκινήτων για 20 χρόνια. Χωρίς οποιαδήποτε ένσταση, κατά την κυρίως εξέταση απάντησε σε ερωτήσεις ως προς τη φύση των ζημιών του αυτοκινήτου και εξέφρασε γνώμη ως προς το εφικτό της επιδιόρθωσής του και την αξία του πριν και μετά το δυστύχημα. Αντεξετάστηκε ως προς την ουσία της μαρτυρίας του με αναφορά στις διάφορες λεπτοιμέρειες της και, κάτω από αυτές τις συνθήκες, η όσημη άρνηση της ιδιότητάς του ως ειδικού στερείται πραγματικού ερείσματος. 15 20

Η αμφισβήτηση της ορθότητας του μέρους της πρωτόδικης απόφασης που αναφέρεται στην ευθύνη, έγινε σε δυο επίπεδα, ως εξής: 25

- (α) Κατά την αξιολόγηση της μαρτυρίας το πρωτόδικο Δικαστήριο παραγνώρισε αντιφάσεις και δεν πρόσδωσε σημασία σε ουσιαστικούς παράγοντες έτσι που τα πραγματικά ευρήματα στα οποία κατέληξε να είναι επισφαλής. 30
- (β) και με βάση τα πραγματικά ευρήματα στα οποία κατέληξε το πρωτόδικο Δικαστήριο, το συμπέρασμα ως προς την αποκλειστική ευθύνη του εφeseίοντα είναι εσφαλμένο.

Σε σχέση με το επίδικο οδικό ατύχημα είχε προσαφθεί κατά του εφeseίβλητου κατηγορία για οδήγηση χωρίς τη δέουσα προσοχή και φροντίδα. Παραδέχθηκε ενοχή και του επεβλήθη ποινή προστίμου. Προσάχθηκε, συναφώς, ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου μαρτυρία μαζί με το φάκελλο της σχετικής ποινικής υπόθεσης Αρ. 261888/84 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού και 35

υποστηρίχθηκε πως το γεγονός της παραδοχής του εφεισιβλήτου ήταν στοιχείο που έπρεπε να διαδραματίσει ρόλο στην όλη προσέγγιση της υπόθεσης.

5 Το πρωτόδικο Δικαστήριο είδε το θέμα διαφορετικά. Έκρινε ότι, με βάση τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η παραδοχή του εφεισιβλήτου “ουδεμία σημασία έχει καθότι για την αμέλεια του το Δικαστήριο αποφασίζει βάσει της μαρτυρίας που παρουσιάζεται ενώπιον και όχι τί έγινε σε κάποια άλλη διαδικασία”. Παρέθεσε ως αποκαλυπτικό αυτής της θέσης εκτεταμένο απόσπασμα από την υπόθεση *Nicolaou v. Louca* (1985) 1 C.L.R. 91.

15 Αυτή η καθοδήγηση ήταν λανθασμένη. Στην πιο πάνω υπόθεση τονίστηκε εντελώς το αντίθετο. Εξηγήθηκε ότι η παραδοχή ενοχής ήταν πάντα αποδεκτή ως μαρτυρία κατά του προσώπου που την έκαμε. Προς την ίδια κατεύθυνση οδηγεί και η προγενέστερη υπόθεση *Athienou Bus Co Ltd v. Kyriacos Vassiliou and another* (1970) 1 C.L.R. 365 όπως και οι μεταγενέστερες *Philippou v. Odysseos* (1989) 1 C.L.R. 1 και *Ηλίας Κώστα Αγησιλάου ν. Ανδρέας Χρίστου* (1989) 1 Α.Α.Δ. (Ε) 713.

20 Είναι προφανές ότι υπήρξε σύγχυση ως προς τις επιπτώσεις της υπόθεσης *Hollington v. F. Hewthorn and Co Ltd* [1943] 2 All E.R. 35, απόσπασμα από την οποία παρατέθηκαν στην υπόθεση *Nicolaou v. Louca*. Εκείνο που, σύμφωνα με την αγγλική αυτή υπόθεση, δεν μπορεί να προσαχθεί ως μαρτυρία, είναι η καταδίκη και όχι η παραδοχή ενοχής σε προηγούμενη ποινική υπόθεση.

25 Η υπόθεση *Hollington v. F. Hewthorn Co Ltd*, όπως σημειώθηκε και στην υπόθεση *Philippou v. Odysseos* (ανωτέρω), υπέστη έντονη κριτική. Τελικά, στην Civil Evidence Act του 1968 περιλήφθηκαν πρόνοιες αναιρετικές της προσέγγισης που υιοθέτησε. (Άρθρα 11, 12 και 13). Στην υπόθεση *Hunter v. Chief Constable of West Midlands and Another* [1981] 3 All E.R. 727, στο βαθμό που 30 η υπόθεση *Hollington* δεν είχε επηρεασθεί από τις νομοθετικές πρόνοιες, ουσιαστικά αποκηρύχθηκε ως αυθεντία θέτουσα οποιονδήποτε γενικό κανόνα.

35 Η Δικαστική Επιτροπή της Βουλής των Λόρδων έκρινε ομόφωνα πως η έναρξη διαδικασίας ενώπιον Δικαστηρίου με σκοπό την προσβολή τελικής απόφασης, επιβαρυντικής για τον προτιθέμενο ενάγοντα, που λήφθηκε από αρμόδιο Δικαστήριο σε προηγούμενη διαδικασία στην οποία ο ενάγων είχε πλήρη ευκαιρία να αντιδράσει πάνω στο θέμα, ήταν, ως θέμα δημόσιας πολιτικής, κατάχρηση 40 της δικαστικής διαδικασίας· εκτός αν υπάρχει νέα μαρτυρία, με-

ταβάλλουσα πλήρως την όψη της υπόθεσης, που δεν ήταν διαθέσιμη ή που δεν μπορούσε με εύλογη επιμέλεια να αποκαλυφθεί αρχικά. (Βλ. σχετικά και *Arnold and Others v. National Westminster Bank plc* [1991] 3 All E.R. 41 (HL).

Η υπόθεση *Hunter* είχε να κάνει με καταδίκη και όχι με παραδοχή ενοχής ενώπιον Δικαστηρίου. Εν τούτοις, θα μπορούσε ενδεχομένως να λεχθεί ότι, κατά το σκεπτικό της, όπως εφαρμόστηκε μεταγενέστερα στην υπόθεση *Somasundaram v. Melchior & Co* [1989] 1 All E.R. 129, η προσέγγιση του θέματος πάνω στη βάση της δημόσιας πολιτικής που αναφέρθηκε, έχει τη θέση της και στις περιπτώσεις παραδοχής ενοχής. Όμως, η παρούσα υπόθεση δεν συζητήθηκε από αυτή τη σκοπιά σε κανένα στάδιο της διαδικασίας και δεν θα επεκταθούμε. Ούτως ή άλλως, όπως υποδείξαμε με την αναφορά μας στην Κυπριακή Νομολογία, ο τρόπος με τον οποίο ο πρωτόδικος Δικαστής είδε το θέμα, ήταν εσφαλμένος.

Ο δικηγόρος του εφεσίβλητου εισηγήθηκε πως η νομολογία ως προς το αποδεκτό της παραδοχής ενοχής ως μαρτυρίας δεν εφαρμόζεται στην παρούσα περίπτωση γιατί ο εφεσίβλητος παραδέχθη μεν ενοχή στην ποινική δίκη, αλλά με επιφύλαξη.

Δεν είναι γνωστή στο δίκαιο τέτοιας μορφής παραδοχή. Ο κατηγορούμενος σε ποινική δίκη παραδέχεται ή δεν παραδέχεται ενοχή άνευ όρων, περιορισμών ή επιφυλάξεων. Η παραδοχή ή η άρνηση ενοχής είναι οι μόνες απαντήσεις που αναγνωρίζονται. Στο άρθρο 69 του περι Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφ. 155, γίνεται αναφορά σε ειδικές απαντήσεις (*special pleas*). Όπως παρατηρείται στη σελίδα 84 του συγγράμματος των Λοΐζου και Πικίη *Criminal Procedure in Cyprus*, αυτές οι ειδικές απαντήσεις δεν είναι ακριβώς απαντήσεις στην κατηγορία αλλά προδικαστικές ενστάσεις. Η παραδοχή ενοχής με ταυτόχρονη διατύπωση οποιασδήποτε επιφύλαξης ως συστατικού της, είναι ανεπίτρεπτη.

Στην παρούσα υπόθεση η απάντηση του εφεσίβλητου λήφθηκε σύμφωνα με το Νόμο. Ο εφεσίβλητος απλώς παραδέχθη ενοχή. Αργότερα, όταν ο δικηγόρος του αγόρευε προς μετριασμό της ποινής, διευκρίνισε πως ο εφεσίβλητος παραδέχθηκε ενοχή με πλήρη επιφύλαξη του δικαιώματός του να ισχυριστεί και να αποδείξει συντρέχουσα αμέλεια του εφeseίου, παραπονούμενου τότε. Αυτή η δήλωση δεν αφαιρεί οτιδήποτε από την άνευ όρων παραδοχή που έγινε ως προς τη δική του ενοχή που ήταν και το ζήτημα στο οποίο κλήθηκε να απαντήσει. Θα μπορούσαμε να προσθέσουμε ότι όσο και αν αναμένεται η επίκληση της συντρέχουσας αμέλειας άλλου, ως παράγοντα σχετικού προς την επιμέτρηση της ποινής, η

παράλειψη επίκλησης της δεν σημαίνει και, χωρίς άλλο, αδυναμία έγερσης τέτοιου θέματος σε μεταγενέστερη διαδικασία.

5 Το θέμα τώρα είναι οι επιπτώσεις από το λάθος που έγινε. Κάτω από ορισμένες συνθήκες η επανεκδίκαση της υπόθεσης είναι η μόνη λύση. [Βλ. *Philippou ν. Odysseos* και *Ηλίας Κώστα Αγγελιάου ν. Ανδρέα Χρίστου* (ανωτέρω)]. Θα εξηγήσουμε γιατί αυτή η κατάληξη μπορεί να αποφευχθεί στην παρούσα υπόθεση. Η παραδοχή ενοχής σε κατηγορία για οδήγηση χωρίς τη δέουσα προσοχή και φροντίδα, εμπεριέχει την αντίληψη του κατηγορουμένου ως προς τα συμπεράσματα που προκύπτουν από συγκεκριμένα πρωτογενή γεγονότα που παραδέχεται. Η καταδίκη και η τιμωρία του κατηγορουμένου πάνω στη βάση της παραδοχής της ενοχής του, σημαίνει πως αυτά τα πρωτογενή γεγονότα όπως περιέχονται στο κατηγορητήριο, πράγματι στοιχειοθετούν το αδίκημα. Σύμφωνα με το άρθρο 135(β) του Κεφ. 155, είναι επιτρεπτή η άσκηση έφεσης εναντίον καταδίκης μετά από παραδοχή ενοχής όταν υποστηρίζεται ότι τα γεγονότα που περιέχονται στο κατηγορητήριο σε σχέση με το οποίο ο εφεσείων παρεδέχθη ενοχή, δεν αποκαλύπτουν οποι-
10
15
20
25
30
35

20 Το άρθρο 39 Κεφ. 155 περιέχει πρόνοιες ως προς τον τρόπο διατύπωσης των κατηγορητηρίων. Είναι σύνηθες, και δεν υπεισερχόμαστε στο αν αυτό είναι και το αυστηρά ορθό, σε υποθέσεις αυτής της φύσης να μὴ περιγράφονται στο κατηγορητήριο οι λεπτομέρειες των γεγονότων που στοιχειοθετούν το αδίκημα. Στο
25 κατηγορητήριο αναφέρεται μόνο ότι ο κατηγορούμενος οδηγούσε χωρίς τη δέουσα προσοχή και φροντίδα. Η παρούσα υπόθεση δεν αποτέλεσε εξαιρεση. Τα γεγονότα, όπως αναφέρθηκαν στη συνέχεια από την κατηγορούσα αρχή, ήταν αποδεκτά και κάτω από τις συνθήκες μπορεί να λεχθεί ότι συνιστούν τις αναγκαίες λεπτομέρειες του αδικήματος. Ενδεχόμενη εκδήλωση διαφωνίας ως προς
30 αυτά τα γεγονότα, στο βαθμό που θα άπτετο της ενοχής του κατηγορουμένου και όχι απλώς κάποιου παράγοντα σχετικού με την επιμέτρηση της ποινής, θα αφαιρούσε το υπόβαθρο της απάντησης στην κατηγορία. Επομένως, εφόσον το ζητούμενο είναι η αποδεικτική σημασία στην αστική δίκη της παραδοχής ενοχής στην ποινική υπόθεση, αυτή θα πρέπει να αποτιμηθεί σε συνάρτηση προς
35 τα γεγονότα που θεωρήθηκαν ότι στοιχειοθετούν το αδίκημα.

40 Σύμφωνα με το πρακτικό της ποινικής δίκης, τα γεγονότα που θεμελίωσαν την κατηγορία ήταν τα ακόλουθα: Σε σημείο του δρόμου ο παραπονούμενος (εφεσείων) σταμάτησε το αυτοκίνητό του στην αριστερή πλευρά και άρχισε να κινείται προς τα πίσω ενώ ο κατηγορούμενος (εφεσίβλητος) πλησίαζε από την αντίθετη κατεύ-

θυσνη. Ο κατηγορούμενος, μόλις τον αντιλήφθηκε, χρησιμοποίησε φρένα και έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου του το οποίο ακυβέρνητο κτύπησε σε δυο σταθμευμένα αυτοκίνητα. Πάνω σ' αυτή τη βάση, ο δικηγόρος του εφεσίβλητου επικαλέστηκε την συντρέχουσα, όπως τη χαρακτήρισε, αμέλεια του εφεσείοντα ο οποίος οδήγησε το αυτοκίνητο του προς τα πίσω στην πλευρά του εφεσίβλητου. 5

Η εκδοχή του εφεσίβλητου στην αστική δίκη ήταν ακριβώς η ίδια. Παρεμβάλλουμε πως τα ίδια είτε και μερικές μέρες μετά το ατύχημα στη γραπτή κατάθεσή του στην αστυνομία. Η εκδοχή του εφεσείοντα ήταν εντελώς αντίθετη. Ήταν ο ισχυρισμός του ότι στάθμευσε στο πεζοδρόμιο πολύ πριν εμφανιστεί το αυτοκίνητο του εφεσίβλητου. Εκφόρτωνε κρέατα από το αυτοκίνητό του όταν αντιλήφθηκε το αυτοκίνητο του εφεσίβλητου να πλησιάζει με μεγάλη ταχύτητα και να προσκρούει στα σταθμευμένα αυτοκίνητα για λόγους εντελώς άσχετους με ο,τιδήποτε είχε κάμει ο ίδιος. 10 15

Με αυτά τα δεδομένα, το νομικό λάθος που εντοπίστηκε, ανεξάρτητα από το ό,τι ο εφεσίβλητος δήλωσε πως δεν θυμόταν αν παρεδέχθη τότε, δεν μπορούσε να έχει οποιαδήποτε επίπτωση πάνω στην κατάληξη της υπόθεσης. Θα ήταν αδιανόητο να απορριπτόταν η εκδοχή του εφεσίβλητου ή τα ευρήματα και τα επακόλουθα συμπεράσματα να ήταν διαφορετικά επειδή ο εφεσίβλητος είχε παραδεχθεί ενοχή εφόσο τα γεγονότα πάνω στα οποία στηρίχθηκε η κατηγορία, όπως τα δέχτηκε και ο ίδιος, ήταν ακριβώς εκείνα που πρόβαλε και στην αστική δίκη. 20

Ο εφεσείων παραπονέθηκε πως το πρωτόδικο Δικαστήριο θα έπρεπε, εν πάση περιπτώσει, να είχε απορρίψει την εκδοχή του εφεσίβλητου και να είχε αποδεχθεί τη δική του εξ αιτίας αδυναμιών και αντιφάσεων στη μαρτυρία του εφεσίβλητου. Δεν υπάρχουν τέτοιες αδυναμίες ή αντιφάσεις. Το γεγονός ότι η κίνηση του αυτοκινήτου του εφεσείοντα στο δρόμο περιγράφηκε από το Δικαστήριο ως διαγώνια ενώ ο εφεσίβλητος τη χαρακτήρισε αρχικά ως κάθετη και μετά ως οριζόντια, είναι στοιχείο αδιάφορο αφού όλες οι περιγραφές δόθηκαν σε σχέση με την ίδια ακριβώς κίνηση. Το ίδιο αδιάφορο είναι και το κατά πόσο το αυτοκίνητο του εφεσείοντα εξείχε ή όχι από το πεζοδρόμιο προς το δρόμο όταν τελικά σταμάτησε εκεί. Το κρίσιμο γεγονός ήταν ο συσχετισμός της προς τα πίσω κίνησης του αυτοκινήτου του εφεσείοντα κατά πλάτος μέσα στο δρόμο με την πορεία του αυτοκινήτου του εφεσίβλητου στην αριστερή του πλευρά. 25 30 35

Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε τη μαρτυρία του εφεσείοντα ως ψευδή. Στην παρούσα υπόθεση μπορούμε να πούμε πως εί- 40

χε κάθε λόγο να καταλήξει σ' αυτό το συμπέρασμα. Είναι αρκετό να σημειώσουμε πως ανεξάρτητος μάρτυρας, αφού άκουσε τον κρότο της σύγκρουσης, είδε το αυτοκίνητο του εφεσίβλητου σφηνωμένο ανάμεσα στα δυο σταθμευμένα αυτοκίνητα και εκείνο του εφεσείου να κινείται προς τα πίσω μέσα στο δρόμο και να σταθμεύει στο πεζοδρόμιο. Όταν πλησίασε, ο εφεσείων αρνήθηκε να ανταποκριθεί στην προτροπή του να τον βοηθήσει στην αποπαγίδευση του εφεσίβλητου επειδή, όπως του είπε, δεν είχε τέτοια υποχρέωση αφού δεν ευθυνόταν για το ατύχημα.

- 10 Απομένει να ασχοληθούμε με την ορθότητα του καταλογισμού της αποκλειστικής ευθύνης στον εφεσείου. Το πρωτόδικο Δικαστήριο παρέπεμψε σε μεγάλο αριθμό αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου και παρέθεσε εκτεταμένα αποσπάσματα από αρκετές από αυτές. Επεκτάθηκε ακόμα και στις αρχές που διέπουν τον καταμερισμό της ευθύνης όταν εντοπίζεται συντρέχουσα αμέλεια ενώ, όπως σημειώσαμε, έκρινε πως δεν ετίθετο τέτοιο θέμα στην υπόθεση αυτή. Η αναφορά στη νομολογία σε σχέση με επί μέρους εκφάνσεις του καθήκοντος για επίδειξη προσοχής που δεν σχετίζονται με τα γεγονότα της υπόθεσης όχι μόνο δε βοηθά αλλά, ενδεχομένως, ενέχει και το κίνδυνο σκίασης των κρίσιμων στην περίπτωση, στοιχείων.

- 25 Στην παρούσα υπόθεση εντοπίστηκε ως κύριο στοιχείο της αμέλειας του εφεσείου το γεγονός ότι κινήθηκε στο δρόμο με τον τρόπο που περιγράφηκε χωρίς να αντιληφθεί τον εφεσίβλητο μέσα στο δρόμο. Όμως ο εφεσίβλητος, την μαρτυρία του οποίου αποδέχθηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο, κατέθεσε πως είδε το αυτοκίνητο του εφεσείου να κινείται προς τα πίσω με κατεύθυνση το απέναντι πεζοδρόμιο μόλις “έστριψε τη στροφή που υπήρχε πιο πάνω”. Αυτό σημαίνει πως όταν ο εφεσείων άρχισε να κινείται προς τα πίσω, από την πλευρά της πορείας του εφεσίβλητου προς το πεζοδρόμιο, το αυτοκίνητο του εφεσίβλητου δεν ήταν ορατό. Δεν μπορούσε, λοιπόν, να ήταν αμελής επειδή παρέλειψε να το αντιληφθεί εκείνη τη στιγμή.

- 35 Με δεδομένα τα πρωτογενή γεγονότα μπορούμε να εξάξουμε τα δικά μας συμπεράσματα. Ο εφεσείων ήταν αμελής γιατί επιχείρησε κίνηση μέσα στο δρόμο κατά παραγνώριση του εγγενούς κινδύνου που αυτή συνεπαγόταν. Η απόφραξη της αριστερής πλευράς του κυρίου εκείνου δρόμου, πριν από τη στροφή που υπήρχε, ήταν ενέργεια αμελής και αποτελέσε την γενεσιουργό αιτία των εξελίξεων που ακολούθησαν.

- 40 Ο εφεσίβλητος, με βάση τη δική του εκδοχή, ταξίδευε με ταχύ-

τητα 40-45 μ.α.ώ., καθ' υπέρβαση του ορίου ταχύτητας των 30 ΜΑΩ που υπήρχε εκεί. Το αυτοκίνητο του άφησε ίχνη τροχοπέδησης μήκους 141' και αφού κάλυψε και επιπρόσθετη απόσταση 61' έξω από το δρόμο, σφηνώθηκε με δύναμη, όπως προκύπτει, μεταξύ των δυο σταθμευμένων αυτοκινήτων. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, επειδή, όπως καθιερώθηκε νομολογιακά, η ταχύτητα από μόνη της δεν αποτελεί αμέλεια, έκρινε πως δεν αποδείχθηκε συντρέχουσα αμέλεια του εφεσίβλητου. Παρεργώρισε έτσι, και σ' αυτή την περίπτωση, το γεγονός της ύπαρξης στροφής που διέκοπτε την ορατότητα. Η μεγάλη ταχύτητα πριν από τέτοια στροφή υποδηλώνει παραγκώριση της εύλογα προβλεπτής πιθανότητας αντιμετώπισης κινδύνου για τον ίδιο τον οδηγό μετά την ανάκτηση ορατότητας και συνιστά συντρέχουσα αμέλεια.

Αφού λάβαμε υπόψη όλα τα περιστατικά, καταλογίζουμε ποσοστό 75% της ευθύνης στον εφεσείοντα και 25% στον εφεσίβλητο. Συνεπώς ο εφεσείων είναι υπόλογος για τις £1.875 από τις £2.500 που αντιπροσωπεύουν το σύνολο της ζημιάς του εφεσίβλητου. Η έφεση επιτυγχάνει στο βαθμό που υποδείξαμε. Η πρωτόδικη απόφαση παραμερίζεται και αντικαθίσταται με απόφαση υπέρ του εφεσίβλητου για £1.875 πλέον έξοδα στην ανάλογη κλίμακα. Ενόψει της κατάληξης και δεδομένου ότι η επιτυχία του εφεσείοντα ήταν μερική, επιδικάζουμε υπέρ του το μισό των εξόδων της έφεσης.

Η έφεση επιτρέπεται. Ο εφεσίβλητος να πληρώσει το 1/2 των εξόδων του εφεσείοντα.